

Protokół nr 2/23
z II posiedzenia Komitetu Monitorującego program regionalny
Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
z 19-20 czerwca 2023 roku

I DZIEŃ POSIEDZENIA

Drugie posiedzenie Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (KM FEP) odbyło się w dniach 19-20 czerwca 2023 r. w hotelu Mercure, przy ul. Jana Heweliusza 22 w Gdańsku.

W pierwszym dniu posiedzenia udział wzięło 32 członków Komitetu, 16 stałych zastępców, 3 obserwatorów, 3 przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz zaproszeni goście. Lista obecności stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu.

Ad. 1

Przewodniczący KM FEP, Pan Mieczysław Struk, Marszałek Województwa Pomorskiego, otworzył II posiedzenie Komitetu. Następnie Przewodniczący powitał wszystkich uczestników i wygłosił krótkie przemówienie.

Przewodniczący przeszedł do potwierdzenia prawomocności obrad. Kworum wynosiło 27 osób uprawnionych do głosowania, a na liście obecności, w chwili rozpoczęcia I dnia posiedzenia, podpisało się 38 członków Komitetu lub ich stałych zastępców.

W dalszej kolejności Przewodniczący zgłosił wniosek o wprowadzenie zmiany w porządku obrad w stosunku do wersji, która została przekazana Komitetowi przed posiedzeniem. Zaproponowana zmiana polegała na włączeniu do porządku obrad, jako pierwszego punktu, wystąpienia przedstawicielki Komisji Europejskiej – Pani Angeli Martinez Sarasoli z Dyrekcji Generalnej do spraw Polityki Regionalnej i Miejskiej. Uwag i wniosków do przedstawionego uczestnikom, zmienionego porządku obrad nie zgłoszono i został on przyjęty przez Komitet następującym stosunkiem głosów: 41 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”. Porządek obrad stanowi **załącznik nr 2 do protokołu**.

Ad. 2

Przewodniczący, zgodnie ze zmienionym porządkiem obrad, oddał głos Pani Angeli Martinez Sarasoli (Dyrektor Wydziału do spraw Polski w Dyrekcji Generalnej do spraw Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej)

Pani Angela Martinez Sarasola podkreśliła w swoim wystąpieniu, że realizacja Programu na lata 2021-2027 jest wspólnym zobowiązaniem Instytucji Zarządzającej, Komisji Europejskiej oraz Komitetu Monitorującego. W jej opinii nie ma żadnych wątpliwości co do tego, że w województwie pomorskim uda się właściwie zrealizować kolejny Program biorąc pod uwagę bardzo dobre doświadczenia z poprzednich okresów programowania oraz negocjacje dotyczące FEP 2021-2027, które zakończyły się pełnym sukcesem. Organizacja II posiedzenia Komitetu i praca nad kolejnymi zestawami kryteriów wyboru świadczą jej zdaniem o osiągnięciu znaczących postępów w procesie wdrażania FEP. Jednocześnie Pani Dyrektor zwróciła się z prośbą i apelem o maksymalne przyspieszenie tego procesu, aby mieszkańcy regionu jak najszybciej mogli korzystać z efektów nowego programu. Szczególną uwagę zwróciła na projekt kryteriów wyboru w obszarze instrumentów finansowych podkreślając jego bardzo wysoką jakość. Przypomniała, że instrumenty finansowe są preferowaną przez Komisję Europejską formą finansowania. Kolejnym ważnym aspektem jaki poruszyła jest łączenie interwencji z różnych funduszy, czego doskonały przykład stanowi projekt Domu Sąsiedzkiego na gdańskiej Orunii, który wizytowała przed posiedzeniem Komitetu. Duże wrażenie wywarły na niej także dwa inne projekty finansowane w ramach polityki spójności, które wizytowała: Centrum Kompetencji STOS Politechniki Gdańskiej oraz Europejskie Centrum Solidarności. Podkreśliła w tym kontekście znaczenie i rolę polityki spójności UE, która jest najbardziej wymiernym i namacalnym przejawem solidarności wśród członków Unii. Podsumowując swoje wystąpienie Pani Angela Martinez Sarasola podkreśliła niezwykle istotną rolę Komitetu Monitorującego w całym okresie realizacji Programu. Przypomniała, że Komitet jest uosobieniem zasady partnerstwa, a zatwierdzane przez niego kryteria wyboru mają wpływ na projekty realizowane w całym okresie programowania. Wyraziła przekonanie, że Komitet będzie aktywnie śledził przebieg realizacji projektów w kontekście ich celów i założeń. Podziękowała za możliwość zabrania głosu życząc sukcesu w realizacji Programu oraz owocnej pracy podczas dzisiejszego, jak również kolejnych posiedzeń Komitetu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i pochlebne słowa pod adresem regionu i Instytucji Zarządzającej. Podziękował także za podkreślenie znaczenia polityki spójności. W opinii Przewodniczącego bardzo istotne, w kontekście dyskusji jaka rozpoczęła się na temat przyszłego kształtu tej polityki, jest aby każdy kraj i region Unii mógł otwarcie mówić o swoich wyobrażeniach na temat kierunku w jakim polityka spójności powinna zmierzać.

Ad. 3

Następnie Przewodniczący oddał głos Panu Janowi Szymańskiemu (Dyrektorowi Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił prezentację nt. wyników badania potrzeb partnerów w zakresie wsparcia szkoleniowego oraz finansowania ekspertyz. Prezentacja stanowi **załącznik nr 3** do protokołu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonemu.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 4

Przewodniczący ponownie oddał głos Panu Janowi Szymańskiemu, który przedstawił prezentację nt. zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 4** do protokołu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 42 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 5** do protokołu.

Ad. 5

W dalszej kolejności Przewodniczący oddał głos Pani Martynie Sawickiej (Kierownikowi Referatu w Departamencie Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), która przedstawiła prezentację na temat projektu Strategii komunikacji dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 6** do protokołu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Przewodniczący krótko skomentował wystąpienie podkreślając, że w jego opinii – wynikającej z licznych spotkań w całym województwie – świadomość mieszkańców odnośnie członkostwa Polski w Unii Europejskiej i wyznawaniu wspólnych wartości nadal nie jest powszechna. Zdaniem Przewodniczącego działania w obszarze komunikacji w dalszym ciągu są niezwykle potrzebne, nie tylko po to by pokazywać przykłady kolejnych zrealizowanych projektów, ale przede wszystkim w celu promowania wspólnych wartości i działania na rzecz wzrostu akceptacji społecznej członkostwa Polski w strukturach UE.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia opinii na temat projektu Strategii komunikacji dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 42 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 7** do protokołu.

Ad. 6

Przewodniczący przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad i oddał głos Panu Adamowi Mikołajczykowi (Dyrektorowi Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) oraz Pani Patrycji Szczygieł (Zastępcy Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), którzy przedstawili prezentację nt. Metodyki i Kryteriów wyboru projektów w zakresie instrumentów finansowych w ramach FEP 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 8** do protokołu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i krótko je skomentował zauważając, że choć instrumenty finansowe są wdrażane w województwie pomorskim już od wielu lat, to metodyka i kryteria wyboru projektów realizowanych w tej formie pozostają zagadnieniami dotyczącymi stosunkowo wąskiej grupy beneficjentów zainteresowanych wsparciem zwrotnym. W opinii Przewodniczącego przedstawiona prezentacja wyraźnie pokazuje jak duże znaczenie w perspektywie 2021-2027 będą odgrywać instrumenty finansowe. Wyraził ponadto przekonanie, że rozwiązania zaproponowane przez Instytucję Zarządzającą pozwolą na sprawną i skuteczną realizację interwencji w tym obszarze.

Przewodniczący oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad dwoma projektami uchwał:

- projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia „Metodyki wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (dla projektów realizowanych w formie instrumentów finansowych)”,
- projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla projektów realizowanych w formie instrumentów finansowych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Obie powyższe uchwały zostały kolejno przyjęte stosunkiem głosów: 42 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”. Uchwały stanowią **załączniki nr 9 i 10** do protokołu.

Ad. 7

W dalszej kolejności Przewodniczący oddał głos Pani Agnieszce Surudo (Zastępcy Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), która przedstawiła prezentację na temat Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.10. Infrastruktura kultury w ramach FEP 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 11** do protokołu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pan Michał Banacki (Związek ZIT Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot – OMGGG) zwrócił się do członków Komitetu z prośbą o rozważenie zmiany w omawianym projekcie kryteriów. Proponowana zmiana miałaby dotyczyć dwóch kryteriów. Pierwsze z nich to kryterium pod nazwą „wkład w zakładane efekty”, badające w jakim stopniu dany projekt realizuje wskaźniki produktu i rezultatu założone w Programie. W zaprezentowanym projekcie kryteriów założono, że projekt może otrzymać w ramach tego kryterium **maksymalnie 5 punktów** (maksymalna liczba pkt = 2, waga = 2,5), przy łącznej liczbie punktów możliwych do uzyskania wynoszącej 100. Drugie kryterium, na które zwrócił uwagę to kryterium pod nazwą „krajowe Obszary Strategicznej Interwencji” (OSI), za które projekt może w aktualnej wersji otrzymać **maksymalnie 4 punkty** (maksymalna liczba pkt = 2, waga = 2). Pan Michał Banacki zauważył, że oba kryteria są punktowane podobnie, przy czym jedno z nich jest kryterium merytorycznym, dotyczącym wpływu realizacji projektu na cele Programu, drugie zaś ma *de facto* charakter lokalizacyjny. W związku z powyższym zaproponował aby zmniejszyć wagę kryterium dotyczącego OSI z 2 na 1 – wówczas **maksymalna liczba punktów wyniosłaby 2** – przy jednoczesnym zwiększeniu wagi kryterium „wkład w zakładane efekty” z 2,5 do 3,5, wówczas **maksymalna liczba punktów dla tego kryterium wyniosłaby 7**. Dodatkowym argumentem przemawiającym za proponowaną zmianą jest w opinii Pana Michała Banackiego fakt, że 22 gminy leżące na krajowych Obszarach Strategicznej Interwencji mogą otrzymać punkty także w ramach kryterium pod nazwą „Zintegrowane Porozumienia Terytorialne” (ZPT). Gminy te otrzymywałyby zatem punkty za lokalizację dwukrotnie, w ramach dwóch różnych kryteriów. Zdaniem Pana Michała Banackiego daleko bardziej istotną kwestią jest natomiast sposób w jaki dany projekt realizuje założenia Programu i jak jego efekty wpływają na osiągnięcie celów Programu, niż to gdzie dany projekt jest zlokalizowany.

Pani Magdalena Krawczak-Rybczyk (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi) poinformowała, że sprzeciwia się propozycji wysuniętej przez przedmówcę. Przypomniała, że w zaprezentowanym projekcie kryteriów, przesłanym członkom przed posiedzeniem, kryterium dotyczące OSI stanowi maksymalnie 4% udziału w ogólnej punktacji, co w jej opinii jest zaledwie symbolicznym zwróceniem uwagi na potrzeby obszarów zmarginalizowanych. Zauważyła, że gminy leżące na OSI są jednostkami stosunkowo biednymi, dysponującymi ograniczonymi budżetami i często charakteryzującymi się małą liczbą ludności. W związku z tym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zdecydowanie opowiada się za wspieraniem projektów zlokalizowanych na krajowych Obszarach Strategicznej Interwencji, jak również projektów wpisujących się w Zintegrowane Porozumienia Terytorialne, dążąc tym samym do zrównoważonego rozwoju regionu. Istotne w tym kontekście jest wspieranie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, jak również obszarów wiejskich. Jak podkreśliła, to właśnie w ośrodkach średniej wielkości realizowane są różnego rodzaju usługi publiczne – w tym dostęp do kultury – z których korzystają mieszkańcy obszarów oddalonych od ośrodka metropolitalnego. Podsumowując, zaapelowała do członków Komitetu o głosowanie za

projektem kryteriów w wersji zaprezentowanej przez Panią Agnieszkę Surudo tj. wersji przesłanej członkom Komitetu przed posiedzeniem.

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej) poparła stanowisko przedmówczyni. Poinformowała, że Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej także opowiada się za wspieraniem projektów zlokalizowanych na krajowych Obszarach Strategicznej Interwencji. W jej opinii zaproponowana wartość – maksymalnie 4 punktów za to kryterium – wydaje się być niska, zwłaszcza w stosunku do punktacji przewidzianej dla kryterium ZPT (maksymalnie 10 punktów). Zdaniem Pani Aleksandry Sztetyło-Budzewskiej, jeśli do projektu kryteriów miałyby być wprowadzane jakiegokolwiek zmiany, to powinny one polegać raczej na równoważeniu wartości punktowej dla obu omawianych kategorii obszarów, z których jeden jest zdefiniowany na poziomie krajowym (OSI) a drugi na poziomie regionalnym (ZPT), niż na deprecjonowaniu znaczenia kryterium OSI.

Pan Michał Banacki nawiązał do wypowiedzi Pani Aleksandry Sztetyło-Budzewskiej zauważając, że część gmin może być podwójnie punktowana za lokalizację: w ramach kryterium dotyczącego ZPT oraz w ramach kryterium dotyczącego krajowych OSI. *Ad vocem* wypowiedzi przedstawicielek ministerstw odnośnie konieczności promowania krajowych OSI zauważył natomiast, że w programie krajowym FEnKS (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko) kryteria wyboru projektów w obszarze infrastruktury kultury nie przewidują – zgodnie z jego stanem wiedzy – punktowania projektów ze względu na ich lokalizację na krajowych Obszarach Strategicznej Interwencji.

Pan Adam Mikołajczyk zwrócił uwagę, w kontekście toczącej się dyskusji, na zasadniczą różnicę pomiędzy kryterium dotyczącym krajowych OSI a kryterium ZPT. Pierwsze z nich to kryterium o charakterze lokalizacyjnym, odnoszące się do obszarów zdelimitowanych według określonej metodologii przyjętej na poziomie krajowym, bez udziału Instytucji Zarządzającej. Z kolei w ramach kryterium ZPT punkty nie są przyznawane za lokalizację ale wynikają z trudnego procesu wzajemnych uzgodnień. Projekty uzgodnione w ramach ZPT otrzymują wsparcie w postaci odpowiedniego zaprojektowania działań i budowy oferty kulturalnej np. poprzez jej sieciowanie. Przyznanie punktów za lokalizację na krajowym Obszarze Strategicznej Interwencji ma zatem wyłącznie charakter spełnienia formalnej procedury, natomiast nie oznacza, że w przypadku takich projektów powstanie oferta kulturalna wspierana z zewnątrz, we współpracy z regionalnymi instytucjami kultury, tak jak jest to zaplanowane w odniesieniu do projektów uzgodnionych w ramach ZPT. Ponadto, zdaniem Pana Adama Mikołajczyka za celny można uznać argument odnośnie braku punktowania projektów ze względu na ich lokalizację na krajowych OSI w programie FEnKS. Faktem w jego opinii jest także, że krajowe OSI pokrywają się w pewnym stopniu z obszarami funkcjonalnymi określonymi na poziomie regionalnym. W związku z tym, jeżeli Komitet uznałby, że sumarycznie w ramach omawianego zestawu kryteriów, zbyt dużo punktów związanych jest – w mniejszym lub większym stopniu – z lokalizacją projektu, to niewątpliwie łatwiej byłoby zredukować punktację dla kryterium OSI na rzecz kryterium

potrzeby realizacji projektu czy też – jak zaproponował Pan Michał Banacki – na rzecz kryterium dotyczącego wkładu w zakładane efekty.

Pan Marcin Skwierawski (Wiceprezydent Miasta Sopotu uczestniczący w posiedzeniu w charakterze gościa) podziękował za wypowiedź Pana Adama Mikołajczyka i wsparcie propozycji Związku ZIT OMGGS. Odnosząc się do wypowiedzi przedstawicielki Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi stwierdził, że z punktu widzenia oczekiwań które sformułowała, zasadnicze znaczenie ma bardzo wysoko punktowane (maksymalnie 15 pkt) kryterium dotyczące potrzeby realizacji projektu. W jego opinii warto zachować większą konkurencyjność między projektami do czego przyczyni się uwzględnienie propozycji, z którą wystąpił Pan Michał Banacki.

W tym momencie Przewodniczący poprosił Pana Michała Banackiego o sformułowanie wniosku, który zostanie poddany pod głosowanie przez Komitet.

Pan Michał Banacki sformułował następujący wniosek: zmiana wagi w kryterium „Krajowe Obszary Strategicznej Interwencji” z 2 do 1 (**wówczas maksymalna liczba punktów za to kryterium wyniesie 2**), oraz zwiększenie wagi w kryterium „Wkład w zakładane efekty” z 2,5 do 3,5 (**wówczas maksymalna liczba punktów za to kryterium wyniesie 7**).

Przewodniczący poprosił Panią Agnieszkę Surudo o przypomnienie definicji kryterium „wkład w zakładane efekty” oraz o informację na temat liczby gmin, które mogłyby uzyskać punkty zarówno w ramach kryterium dotyczącego krajowych OSI jak i kryterium ZPT.

Pani Agnieszka Surudo przypomniała, że w przypadku kryterium „wkład w zakładane efekty” ocenie podlega stopień w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia założonych w Programie wskaźników: liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (wskaźnik produktu) oraz liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (wskaźnik rezultatu). Poinformowała ponadto, że liczba gmin, które mogłyby uzyskać punkty w ramach obu omawianych kryteriów wynosi 22.

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska przypomniała, że krajowe Obszary Strategicznej Interwencji zostały wyodrębnione na podstawie badań Polskiej Akademii Nauk, a proces ich identyfikacji miał na celu zdefiniowanie obszarów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, które powinny zostać objęte szczególnym wsparciem. Wzmacnianie kryterium dotyczącego zakładanych efektów jest pożądane z punktu widzenia realizacji celów Programu, ale jednocześnie, w sposób naturalny zmniejsza i osłabia szanse mniejszych miejscowości, które nie są w stanie wygenerować znaczących wartości wskaźników w porównaniu z większymi projektami, realizowanymi w silniejszych ośrodkach. Przypomniała, że Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zaakceptowało omawiany projekt kryteriów, pomimo niewielkiej liczby punktów przewidzianej dla kryterium dotyczącego krajowych OSI. Ministerstwo, choć rozumie podejście Instytucji Zarządzającej, nie może się jednak zgodzić na propozycję polegającą na zmniejszeniu wagi dla tego kryterium.

Pani Magdalena Krawczak-Rybczyk poinformowała, że zdecydowanie opowiada się za pozostawieniem punktacji dla kryterium dotyczącego OSI przynajmniej na poziomie zaproponowanym w projekcie kryteriów przesłanym przed posiedzeniem. Zaapelowała do członków Komitetu o poparcie tego stanowiska podkreślając, że jako przedstawicielka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zabiega o wsparcie najbiedniejszych obszarów województwa pomorskiego, w tym mieszkańców obszarów wiejskich. Ze zrozumieniem przyjęła stanowisko przedstawicieli Związku ZIT OMGGS, którzy w jej opinii zabiegają o to, by to projekty z Trójmiasta miały szansę na uzyskanie wsparcia, bo tak interpretuje ona propozycję zwiększenia wagi dla kryterium „wkład w zakładane efekty”. Zauważyła w tym kontekście, że projekty w obszarze kultury powinny służyć społeczności lokalnej, a Trójmiasto jako duży i prężnie rozwijający się ośrodek turystyczny w znacznej mierze kieruje swoją ofertę kulturalną właśnie do turystów. Jeżeli zatem intencją jest wspieranie rozwoju kultury w regionie, to pożądane byłoby docenienie wagi mniejszych projektów, realizowanych na biedniejszych obszarach.

Pani Ewa Czeplina (Lokalne Grupy Działania i Lokalne Grupy Rybackie) podziękowała za głos ze strony przedstawicielek obu ministerstw i poinformowała, że także opowiada się za pierwotną propozycją. Ponadto, w jej opinii Program FEP 2021-2027 zakłada bardziej równomierny rozkład wsparcia w porównaniu do RPO 2014-2020, co wydaje się być korzystne dla mieszkańców mniejszych ośrodków i obszarów wiejskich.

Pan Błażej Konkol (Związek Gmin Wiejskich RP) poinformował, że w jego opinii propozycja przedstawicieli Związku ZIT OMGGS jest niekorzystna z punktu widzenia mniejszych gmin, w związku z czym opowiada się za pierwotną wersją kryteriów.

Pani Joanna Cwojdzińska (Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Gdańsku) przychyliła się do propozycji wysuniętej przez przedstawicieli Związku ZIT. W jej opinii podejście zaproponowane w pierwotnym brzmieniu kryteriów ma charakter dyskryminujący w stosunku do większych ośrodków, które zwłaszcza w ostatnich latach mierzą się z coraz większym napływem imigrantów, czego nie doświadczają mniejsze miejscowości. W świetle tego, że kultura jest jednym z ważniejszych obszarów przyczyniających się do integracji – również z imigrantami – taka dyskryminacja większych miast wydaje się niepożądana.

Pan Marcin Skwierawski podziękował za wypowiedź Pani Joanny Cwojdzińskiej. W jego opinii argument przedstawicielek strony rządowej, jakoby Związkowi ZIT zależało wyłącznie na wspieraniu Trójmiasta jest nietrafiony i niesprawiedliwy, biorąc pod uwagę fakt, że Związek ZIT zrzesza 36 gmin, a nie tylko 3, jak można by wnioskować z wypowiedzi Pani Magdaleny Krawczak-Rybczyk. W toczącej się dyskusji nie chodzi bowiem o metropolię ani tym bardziej o jej rdzeń, ale o fakt, że znaczna część gmin województwa pomorskiego miałyby zbyt dużą przewagę konkurencyjną nad pozostałymi.

W dalszej kolejności Przewodniczący przeszedł do głosowania nad wnioskiem zgłoszonym przez Pana Michała Banackiego. Wniosek otrzymał 14 głosów „za”, 18 głosów „przeciw”, 6 głosów „wstrzymujących się”, w związku z czym nie został przyjęty.

Wobec powyższego Przewodniczący przeszedł do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.10. „Infrastruktura kultury” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, w brzmieniu zaprezentowanym przez Panią Agnieszkę Surudo. Stosunkiem głosów: 33 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 5 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 12** do protokołu.

Ad. 8

Przewodniczący oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi (Kierownikowi Referatu w Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 8.1. „Pomoc techniczna EFS+” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Magdalena Horodyska (Komisja Europejska, Wydział ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej) przedstawiła sugestię ze strony Komisji Europejskiej, aby w nawiązaniu do obecnych w treści Programu zapisów dotyczących zapobiegania nadużyciom finansowym oraz unikania konfliktu interesów, podobne zapisy umieścić także w kryteriach wyboru projektów. Zapisy te miałyby na celu sprawdzanie czy wnioskodawca posiada narzędzia monitoringu i procedury zapobiegania, wykrywania, korygowania i raportowania w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz unikania konfliktu interesów dla zadań objętych projektem, uwzględniające wymogi wytycznych dotyczących kontroli wydatków w programach polityki spójności na lata 2021-2027.

W odpowiedzi Pan Jan Szymański poinformował, że system zarządzania i kontroli ustanowiony dla Programu FEP 2021-2027 obejmuje odpowiednie narzędzia mające na celu między innymi zapobieganie nadużyciom finansowym, nieprawidłowościom w wydatkowaniu środków UE oraz unikanie powstawania konfliktu interesów. Przypomniął, że system ten stanowi w dużej mierze kontynuację podejścia zbudowanego w perspektywie 2014-2020, uwzględniającego m.in. wyniki audytów Komisji Europejskiej odnoszące się do konieczności stosowania w ramach systemu odpowiednich narzędzi zapobiegawczych. Narzędzia te dotyczą nie tylko projektów własnych Instytucji Zarządzającej i obejmują także etap selekcji i oceny projektów. Jako przykład takich działań podał obowiązek składania deklaracji bezstronności przez osoby oceniające projekt. W związku z powyższym, w opinii Pana Jana Szymańskiego, wprowadzanie podobnych zapisów do kryteriów wyboru nie wydaje się konieczne.

Pan Mirosław Zucholl uzupełnił wypowiedź Pana Jana Szymańskiego podkreślając, że elementy systemu służące zapobieganiu nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym będą przestrzegane i stosowane jako standardowe działania Instytucji Zarządzającej. Przypomniał ponadto, że Komisja Europejska wycofała się finalnie z uwagi dotyczącej konieczności wprowadzenia kryterium dotyczącego kontroli zamówień publicznych, uznając argumenty Instytucji Zarządzającej, stojącej na stanowisku, że tego rodzaju działania będą przeprowadzane na etapie realizacji projektu przez odpowiednie, uprawnione do tego instytucje. Podobna sytuacja występuje w przypadku kwestii przejrzystości i zapobiegania nadużyciom. Wobec tego, aby zachować spójność przyjętej przez Komitet metodyki wyboru projektów, która nie zakładała tego rodzaju poszerzania katalogu kryteriów, postuluje się zachowanie konsekwentnego podejścia i przyjęcie zakresu kryteriów zgodnych z metodyką.

Pani Magdalena Horodyska poinformowała, że przedstawione wyjaśnienia są wystarczające.

W dalszej kolejności przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 8.1. „Pomoc techniczna EFS+” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 38 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 13** do protokołu.

Ad. 9

Przewodniczący ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi (Kierownikowi Referatu w Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 9.1. „Pomoc techniczna EFRR” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Wobec braku pytań i uwag przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 9.1. „Pomoc techniczna EFRR” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 38 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 14** do protokołu.

Przewodniczący podziękował uczestnikom posiedzenia za pracę i zakończył pierwszy dzień posiedzenia.

II DZIEŃ POSIEDZENIA

Zastępca Przewodniczącego KM FEP, Pan Wiesław Byczkowski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego, przywitał zgromadzonych i rozpoczął drugi dzień posiedzenia. Stwierdzono prawomocność obrad. Niezbędne kworum wynosiło 27 osób, a na liście obecności, w chwili rozpoczęcia II dnia posiedzenia, podpisało się 27 członków Komitetu Monitorującego lub ich stałych zastępców.

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego zgłosił wniosek o wprowadzenie zmiany w porządku obrad. Zaproponowana zmiana dotyczyła uzupełnienia porządku obrad o dodatkowy punkt, który byłby procedowany jako pierwszy. Punkt ten dotyczył przyjęcia kolejnej zmiany Regulaminu Działania KM FEP 2021-2027, a proponowana zmiana Regulaminu polegała na umożliwieniu osobom pełniącym w Komitecie funkcję obserwatora finansowania ze środków pomocy technicznej kosztów związanych z ich udziałem w pracach Komitetu. Do wniosku o zmianę porządku obrad nie zgłoszono żadnych uwag. Wniosek został poddany pod głosowanie i został przyjęty przez Komitet jednogłośnie.

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Janowi Szymańskiemu, który przedstawił prezentację nt. zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 15** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 30 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 16** do protokołu.

Ad. 10

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Adamowi Krawcowi (Dyrektorowi Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) oraz Pani Teresie Szakiel (Zastępcy Dyrektora Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), którzy przedstawili prezentację na temat Regionalnej polityki edukacyjnej z wykorzystaniem FEP 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 17** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Monika Lewandowska (Komisja do spraw społeczno-gospodarczych przy Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot) podziękowała za przyjęcie zmiany Regulaminu Działania KM, pozwalającej m.in. na finansowanie kosztów szkoleń dla osób pełniących w Komitecie funkcję obserwatora. Zwróciła następnie uwagę na problem edukacji przedszkolnej w kontekście braku medycznego wsparcia dla dzieci ze szczególnymi potrzebami. W jej opinii fakt, iż placówki pozbawione są wsparcia medycznego powoduje dyskryminację zarówno dzieci przewlekle chorych jak i dzieci z niepełnosprawnościami. Konsekwencją tego jest z jednej strony wyłączenie dzieci z możliwości integracji społecznej w kluczowym momencie ich życia, z drugiej zaś odpływ z rynku pracy kompetentnych pracowników ponieważ rodzice, którzy nie mogą oddać dziecka do placówki przedszkolnej, zmuszeni są do rezygnacji z pracy zawodowej i przechodzenia na świadczenia pielęgnacyjne. Dodatkowym problemem jest fakt, że nauczyciele nie są zobowiązani do podawania dzieciom leków, a jeśli wyrażają na to zgodę, jest to wyłącznie przejaw ich dobrej woli. W jej opinii przedstawione problemy są bagatelizowane i pomijane zarówno przez Ministerstwo Zdrowia jak i Ministerstwo Edukacji. W związku z powyższym Pani Monika Lewandowska zapytała czy możliwe jest aby dostęp do specjalistycznej kadry obejmował, oprócz psychologów czy logopedów, także opiekunów medycznych bądź opiekę pielęgniarską.

Pan Adam Krawiec przypomniał, że w prezentacji przedstawione zostały ogólne założenia wsparcia edukacji przedszkolnej, a katalog specjalistów do którego nawiązała Pani Monika Lewandowska nie jest bynajmniej zamknięty. Zasugerował, że omawiany temat warto podnieść na spotkaniach z organami prowadzącymi.

Pan Marcin Fuchs (Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) przypomniał, że realizacja działań skierowanych do dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi jest przewidziana w ramach działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Kluczowa w tym kontekście jest diagnoza potrzeb i uwzględnienie omawianych elementów we wniosku o dofinansowanie. Jeżeli następnie projekt zostanie wybrany do dofinansowania to również koszty związane z takimi działaniami będą kwalifikowalne. Zapewnił także, że omawiany temat będzie podnoszony na spotkaniach informacyjnych dotyczących wsparcia w ramach Działania 5.7 „Edukacja przedszkolna”.

Pani Joanna Cwojdzńska zwróciła uwagę na szerszy jej zdaniem problem, związany z brakiem odpowiedniego podejścia do tematów realizacji usług społecznych, deinstytucjonalizacji czy wsparcia dzieci przewlekle chorych. Jak zauważyła, problem ten przejawia się m.in. w braku szukania rozwiązań systemowych zakładających np. zabezpieczenia w postaci asystentów dla dzieci ze specjalnymi potrzebami. W jej opinii z góry przyjmowane jest założenie, że to rodzic jest w takich sytuacjach odpowiedzialny za udzielanie pomocy czy podawanie dziecku leków, co w praktyce powoduje konieczność przechodzenia rodziców na świadczenia pielęgnacyjne.

Pani Agnieszka Sidor (Ministerstwo Edukacji i Nauki) odniosła się do wcześniejszych wypowiedzi zapewniając, że Ministerstwo dostrzega potrzeby związane z edukacją włączającą. Przypomniała, że w ramach Programu PO WER 2014-2020 realizowany był pilotażowy projekt konkursowy ASPE, który miał na celu opracowanie standardów usług asystenckich dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach wspomnianego projektu przygotowano pierwszą grupę 640 asystentów. Działania w tym obszarze są zaplanowane także w krajowym programie na lata 2021-2027 (FERS - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego), w którym przewidziano m.in. rozbudowane działanie dotyczące edukacji włączającej. Zaprosiła wszystkich zainteresowanych tym tematem do współpracy.

Zastępca Przewodniczącego skomentował dyskusję zauważając, że omawiany temat powinien być podejmowany i upowszechniany na spotkaniach gremiów zrzeszających samorządy gminne i powiatowe, co mogłoby przyczynić się do lepszej współpracy w tym obszarze i wypracowania realnych rozwiązań.

Pan Marcin Fuchs zapewnił, że jeżeli pojawi się potrzeba obecności przedstawicieli Instytucji Zarządzającej na spotkaniach gremiów zrzeszających samorządy, w celu przedstawienia ścieżek i możliwości jakie daje FEP 2021-2027 w kontekście omawianego obszaru wsparcia, to przedstawiciele IZ są na taką obecność otwarci.

Pan Błażej Konkol (Prezes Związku Gmin Pomorskich, reprezentujący w Komitecie Związek Gmin Wiejskich RP) zaprosił Pana Marszałka Wiesława Byczkowskiego, Pana Marcina Fuchsa, Panią Joannę Cwojdziańską oraz Panią Monikę Lewandowską na spotkanie Związku Gmin Pomorskich poświęcone oświacie. Podkreślił, że poruszony temat jest trudny, zwłaszcza że brakuje odpowiednich rozwiązań systemowych. Zauważył, że zgłaszane postulaty wiążą się z jednej strony z kwestiami organizacyjnymi, ale z drugiej strony także z finansowaniem. Zaapelował do przedstawicielki Ministerstwa Edukacji aby również na szczeblu centralnym poruszone zagadnienie zostało podjęte w celu wypracowania systemowych rozwiązań.

Pani Monika Lewandowska zapytała, czy same kryteria wyboru projektów w obszarze edukacji przedszkolnej mogłyby objąć temat wsparcia medycznego – w kontekście dodatkowej punktacji za uwzględnienie tego aspektu – czy też jest to kwestia zbyt szczegółowa.

Pan Mirosław Zucholl przypomniał, że w programie dzisiejszego posiedzenia przewidziany jest punkt poświęcony kryteriom wyboru projektów dotyczącym edukacji przedszkolnej, w trakcie którego kryteria te będą szczegółowo przedstawione. Podkreślił, że omawiane aspekty wsparcia powinny zostać oparte o diagnozę. Jeżeli projekt będzie przewidywał konkretne działania dla szczególnych grup odbiorców to będzie on mógł liczyć na dodatkową punktację. Należy natomiast pamiętać, że przewidywanie działań strictly medycznych w ramach projektów przedszkolnych nie wynika z treści Programu i Wytucznych, w związku z czym nie mogą być one dodatkowo premiowane.

Podsumowując zauważył, że po omówieniu całego zestawu kryteriów Komitet będzie w stanie ocenić czy różnego rodzaju specyficzne potrzeby w zakresie edukacji przedszkolnej zostały uwzględnione w wystarczający sposób.

Pan Bartłomiej Engelbrecht (Fundacja Dla Was) zwrócił uwagę aby w toczącej się dyskusji na temat wsparcia w obszarze edukacji nie zapominać o placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez podmioty niepubliczne. Przypomniał, że z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych wynika, że w województwie pomorskim funkcjonuje 389 placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz aż 694 placówki prowadzone przez inne podmioty takie jak fundacje, stowarzyszenia, czy przedsiębiorców. W jego opinii uwaga powinna zostać skupiona zatem na wszystkich grupach, które prowadzą wychowanie przedszkolne w województwie.

Zastępca Przewodniczącego przypomniał, że Pani Monika Lewandowska może zgłosić wniosek o włączenie do kryteriów odpowiedniego zapisu, a Komitet Monitorujący się do niego ustosunkuje. Zwrócił przy tym uwagę, że prace nad projektem kryteriów były prowadzone stosunkowo długo, był on m.in. przedmiotem warsztatów dla KM, które odbyły się w maju br. Zastępca Przewodniczącego zauważył, że choć kryteria podlegają ciągłej weryfikacji, a osoby biorące udział w pracach Komitetu mają prawo do zgłaszania uwag na każdym etapie prac, to pożądane byłoby informowanie o podobnych postulatach z pewnym wyprzedzeniem, aby był czas na ich analizę jeszcze przed posiedzeniem Komitetu.

Pani Monika Lewandowska zgodziła się z uwagą Zastępcy Przewodniczącego, zapewniła jednak, że podniosła omawianą kwestię dopiero w dniu posiedzenia ze względu na jej aktualność. Wynika ona bowiem z konsultowanego obecnie projektu ustawy o świadczeniu wspierającym tj. nowym świadczeniu dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt ten budzi duże kontrowersje wśród rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, którzy czują się dyskryminowani w świetle projektowanych przepisów.

Ad. 11

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego oddał głos Pani Agnieszce Surudo, która przedstawiła prezentację nt. Metodyki wyboru projektów w ramach FEP 2021-2027 dla projektów zintegrowanych. Prezentacja stanowi **załącznik nr 18** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska zapytała o to, który z funduszy będzie wiodący w kontekście projektów zintegrowanych realizowanych w ramach FEP 2021-2027.

Pani Agnieszka Surudo poinformowała w odpowiedzi, że jest to uzależnione od specyfiki obszaru wsparcia. W przypadku kryteriów dotyczących kształcenia zawodowego naborem wiodącym będzie ten przeprowadzany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Decydujące znaczenie ma tu bowiem fakt, że w przypadku szkół część infrastruktury

już istnieje. Placówki te funkcjonują, a zatem działania miękkie mogą być już częściowo realizowane. Interwencja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ma w tym przypadku na celu uzupełnianie braków infrastrukturalnych i doposażanie szkół, wzmacniając tym samym wsparcie realizowane z EFS+. Z kolei w obszarze edukacji przedszkolnej to brak infrastruktury jest kluczowy. W związku z tym, to nabór prowadzony w ramach EFRR będzie tym wiodącym. Pozwoli to w pierwszej kolejności stworzyć infrastrukturę, aby w konsekwencji umożliwić realizację działań miękkich. W przypadku infrastruktury usług społecznych przeprowadzona zostanie odpowiednia diagnoza, która da odpowiedź na pytanie, którą logikę interwencji należy przyjąć. Podkreśliła, że Metodyka obejmuje to zagadnienie w sposób uniwersalny, ponieważ każdorazowo należy zdiagnozować charakter problemu aby móc jak najbardziej efektywnie go rozwiązać.

Wobec braku dalszych pytań i uwag przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia „Metodyki wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 dla projektów zintegrowanych”. Stosunkiem głosów: 37 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 19** do protokołu.

Ad. 12

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi (Kierownikowi Referatu w Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji zawodowej zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 6.2. „Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji zawodowej zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 6.2. „Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 40 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 20** do protokołu.

Ad. 13

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Pani Agnieszce Surudo, która przedstawiła prezentację nt. Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.2. „Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej” (w zakresie projektów dotyczących rozwoju infrastruktury szkolnictwa zawodowego zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 21** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.2. „Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej” (w zakresie projektów dotyczących rozwoju infrastruktury szkolnictwa zawodowego zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 40 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 22** do protokołu.

Ad. 14

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji ogólnej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji ogólnej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 36 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 23** do protokołu.

Ad. 15

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru

projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie wsparcia uczniów w rozwoju ich uzdolnień) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

W związku z powyższym przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie wsparcia uczniów w rozwoju ich uzdolnień) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 36 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 24** do protokołu.

Ad. 16

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji włączającej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji włączającej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 35 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 25** do protokołu.

Ad. 17

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (dotyczących realizacji przez SWP przedsięwzięć strategicznych wskazanych w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie edukacji i kapitału społecznego) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (dotyczących realizacji przez SWP przedsięwzięć strategicznych wskazanych w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie edukacji i kapitału społecznego) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 34 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 26** do protokołu.

Ad. 18

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.7. „Edukacja przedszkolna” (w zakresie projektów dotyczących edukacji przedszkolnej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska zapytała czy w kryterium dotyczącym stopnia realizacji wskaźnika, wartości podane w definicji kryterium odnoszą się do średniej wartości w przeliczeniu na jeden projekt.

Pan Mirosław Zucholl potwierdził, że wspomniane wartości są kalkulowane w przeliczeniu na dany projekt.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.7. „Edukacja przedszkolna” (w zakresie projektów dotyczących edukacji przedszkolnej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 34 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 27** do protokołu.

Ad. 19

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.11. „Aktywne włączenie społeczne” (w zakresie projektów dotyczących aktywnej integracji) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Joanna Cwojdzińska zwróciła uwagę na zapis w kryterium pod nazwą „Zgodność ze szczegółowymi uwarunkowaniami określonymi dla naboru” stanowiący, że „w ramach wsparcia Zakładów Aktywności Zajęciowej (ZAZ) minimum 5% uczestników zostanie zatrudnionych w PS/PES (przedsiębiorstwo społeczne/przedsiębiorstwo ekonomii społecznej) lub wejdzie na otwarty rynek pracy/zarejestruje się w urzędzie pracy”. W jej opinii ostatnia część zapisu mówiąca o rejestracji w urzędzie pracy jest zaprzeczeniem idei wsparcia w ramach ZAZ. Wsparcie mające na celu aktywizację zawodową nie może jej zdaniem dopuszczać możliwości rejestracji uczestnika w urzędzie pracy w wyniku realizacji projektu.

W odpowiedzi Pan Mirosław Zucholl poinformował, że kryterium w takim brzmieniu zostało wprowadzone we wszystkich regionach na wyraźne polecenie Komisji Europejskiej. Przyznał, że treść przedmiotowego kryterium budziła pewne wątpliwości i opory w regionach. Wiele organizacji zgłaszało obawy, że nie będą w stanie zagwarantować zatrudnienia uczestników w PS/PES lub na otwartym rynku pracy po zakończeniu projektu, stąd pojawił się zapis dopuszczający także rejestrację w urzędzie pracy.

Pani Joanna Cwojdzińska stwierdziła, że jeżeli organizacja nie jest w stanie zagwarantować zatrudnienia po zakończeniu projektu to nie powinna przystępować do jego realizacji. W jej opinii omawiany zapis można interpretować jako wydatkowanie publicznych środków w celu dezaktywizacji zawodowej.

Pani Dorota Korczyńska (Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego) potwierdziła, że Komisja Europejska sformułowała podejście, które odzwierciedlają zapisy omawianego kryterium, i że jest ono wspólne dla wszystkich programów regionalnych. Podejście to wynika między innymi z ocen eksperckich wskazujących na pewne ograniczenia związane ze wsparciem w ramach ZAZ. Kluczowe w kontekście tego wsparcia jest to, by uczestnicy biorący udział w aktywizacji zawodowej poprzez ZAZ mieli szansę przechodzenia do kolejnych etapów aktywności zawodowej. Wynegocjowana została dość niska wartość – minimum 5% uczestników, którzy w wyniku realizacji projektu powinni osiągnąć kolejny etap aktywności. Etapem tym może być zarówno zatrudnienie w podmiocie ekonomii społecznej, przedsiębiorstwie społecznym lub wejście na otwarty rynek pracy. W wyniku negocjacji i dyskusji z regionami, Komisja Europejska zdecydowała o uznaniu także rejestracji w urzędzie pracy za spełnienie warunku aktywizacji. Komisja dopuściła taką możliwość w odpowiedzi na argumenty płynące z regionów, iż brak takiej możliwości w kryteriach stanowiłby znaczące utrudnienie dla realizatorów wsparcia. Rejestracja jest formą aktywnego poszukiwania zatrudnienia i nie ma być stanem docelowym ale pewną pośrednią formą, pozwalającą realizatorowi na wywiązanie się ze spełnienia warunku aktywizacji. Podsumowując podkreśliła raz jeszcze, że intencją uzgodnionych zapisów jest przechodzenie uczestników do kolejnych etapów aktywności zawodowej.

Pani Joanna Cwojdzińska poinformowała, że nie zgadza się z zaproponowanym podejściem. W jej opinii dopuszczenie zapisu o rejestracji w urzędzie pracy jest złym rozwiązaniem. Wyraziła przekonanie, że skoro regiony zabiegały o wprowadzenie przedmiotowego zapisu, to zapewne realizatorzy wsparcia już na tym etapie zakładają jego wykorzystywanie.

Zastępca Przewodniczącego stwierdził, iż trudno nie zgodzić się z argumentacją przedstawioną przez Panią Joannę Cwojdzińską. Idea dążenia do tego by uczestnicy po zakończeniu projektu znajdowali zatrudnienie w PS/PES lub na otwartym rynku pracy wydaje się być ambitna ale jak najbardziej słuszna i możliwa do realizacji. Dopuszczenie możliwości rejestracji w urzędzie pracy jest w tym kontekście wyłącznie spełnieniem pewnych formalnych założeń projektu, bez osiągnięcia konkretnego, wymiernego rezultatu w postaci rzeczywistej aktywizacji zawodowej.

Pani Dorota Korczyńska przypomniała, że omawiane zapisy zostały wprowadzone we wszystkich programach regionalnych. Jeżeli jednak intencją proponowanej zmiany ma być przyjęcie bardziej ambitnego podejścia, które nie dopuszcza możliwości spełnienia warunku aktywizacji poprzez rejestrację w urzędzie pracy, to takie rozwiązanie będzie zgodne z intencjami Komisji Europejskiej. W związku z tym kwestię pozostawienia lub wykreślenia zapisu dopuszczającego możliwość rejestracji w urzędzie pracy powinien rozstrzygnąć Komitet.

Pani Patrycja Szczygieł (Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) zauważyła, że zapis, który stał się przedmiotem dyskusji został przeniesiony do kryteriów bezpośrednio z Programu. W Programie dopuszczono zatem szerszy zakres możliwości aktywizacyjnych dla osób, które opuszczają ZAZ. Obecność przedmiotowego zapisu w Programie była wynikiem długich rozmów z Komisją Europejską, której intencją w tym obszarze wsparcia jest promowanie opuszczania ZAZ przez osoby tam zatrudnione. Z jednej strony ZAZ nie może stanowić docelowego miejsca pracy, z drugiej strony podejście zaproponowane przez Panią Joannę Cwojdzińską byłoby jednak najbardziej ambitne spośród wszystkich programów regionalnych. Kwestię tę musi rozstrzygnąć Komitet, należy jednak wziąć przy tym pod uwagę, że nie wszystkie projekty będą charakteryzowały się tak wysokim poziomem ambicji i Komitet powinien mieć tego świadomość podejmując decyzję w tej sprawie.

Pan Mirosław Zucholl zwrócił uwagę na fakt, że wspieranie WTZ i ZAZ nie stanowi z punktu widzenia Komisji Europejskiej optymalnej formy lokowania środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Projekty powinny stanowić impuls do opuszczania tych podmiotów, a zarejestrowanie się w urzędzie pracy też należy uznać za formę aktywności i krok w stronę wyjścia na otwarty rynek pracy.

Pan Marcin Fuchs podkreślił, że ostateczną decyzję odnośnie kształtu kryteriów podejmie Komitet. Zwrócił jednak uwagę, że jeżeli Komitet przychyli się do propozycji wysuniętej

przez Panią Joannę Cwojdziańską, przyjęte kryteria będą rozbieżne z treścią Programu a jednocześnie najbardziej restrykcyjne spośród wszystkich 16 regionalnych programów. Przypomniał, że to samo kryterium stanowi także, że uczestnik nie może pozostać w ZAZ dłużej niż 2 lata co także jest elementem podejścia mającego na celu opuszczanie Zakładów Aktywizacji Zawodowej.

Pan Daniel Kosiński (Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) zauważył, że jeżeli propozycja wykluczenia możliwości rejestracji w urzędzie pracy zostanie przyjęta przez Komitet, może ona spowodować pojawienie się zjawiska tzw. creamingu, polegającego na udzielaniu wsparcia osobom, które w największym stopniu rokują wyjście na otwarty rynek pracy po zakończeniu projektu. Pozbawia się w ten sposób szans i możliwości dla osób, w przypadku których takie rokowania są słabsze. W tym kontekście fakt, że wsparcie uczestnika w ramach ZAZ może być udzielane maksymalnie przez 2 lata stanowi dodatkowe ryzyko występowania wspomnianego zjawiska.

Zastępca Przewodniczącego stwierdził, że choć przemawiają do niego argumenty przytoczone przez Panią Joannę Cwojdziańską, zarówno Komisja Europejska jak i Ministerstwo przedstawiają nieco inne spojrzenie na omawianą kwestię. Przypomniał, że treść FEP 2021-2027 była szeroko konsultowana także z innymi podmiotami reprezentującymi środowiska osób z niepełnosprawnościami, które nie zgłaszały tego rodzaju uwag. W związku z tym, jeżeli nie zostanie zgłoszony żaden formalny wniosek w związku z omawianym projektem kryteriów, Komitet przejdzie do ich głosowania w brzmieniu przesłanym członkom przed posiedzeniem, tj. zgodnym z treścią Programu oraz stanowiskiem Komisji Europejskiej.

Pani Joanna Cwojdziańska zgłosiła wniosek o wykreślenie z treści kryterium pod nazwą „Zgodność ze szczegółowymi uwarunkowaniami określonymi dla naboru”, fragmentu definicji w lit. e): „/zarejestruje się w urzędzie pracy?”.

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego przeszedł do głosowania nad zgłoszonym wnioskiem. Wniosek otrzymał 5 głosów „za”, 15 głosów „przeciw”, 9 głosów „wstrzymujących się”, w związku z czym nie został przyjęty.

Wobec powyższego Zastępca Przewodniczącego przeszedł do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.11. „Aktywne włączenie społeczne” (w zakresie projektów dotyczących aktywnej integracji) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, w brzmieniu zaprezentowanym przez Pana Mirosława Zucholla. Stosunkiem głosów: 21 głosów „za”, 3 głosy „przeciw”, 5 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 28** do protokołu.

Ad. 20

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.13. „Rozwój ekonomii społecznej” (w zakresie projektów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Inga Kawałek (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych) wysunęła propozycję obniżenia wartości wskaźnika dotyczącego zatrudniania w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej osób z niepełnosprawnościami w stosunku do zaproponowanego w projekcie kryteriów poziomu 40%. Jak zauważyła, w innych programach regionalnych nie wprowadzono podobnego warunku, a z doświadczeń Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej wynika, że realną wartością jest ok. 15% osób z niepełnosprawnościami, które korzystają ze wsparcia OWES. Wskaźnik na poziomie niemal 3-krotności tego realnego, możliwego do osiągnięcia poziomu, stanowi bardzo duże utrudnienie, które może uniemożliwić realizację wsparcia.

Pan Mirosław Zucholl przypomniał, że poziom 40% nie znalazł się w projekcie kryteriów bez powodu. Jest on konsekwencją zapisów Programu i wynika z jego założeń. W związku z tym, brak realizacji wskaźnika na zakładanym poziomie w projektach realizowanych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, grozi brakiem realizacji założeń Programu.

Pani Inga Kawałek zapytała, czy przedmiotowy wskaźnik, z punktu widzenia Programu, jest realizowany wyłącznie poprzez Działanie 5.13.

W odpowiedzi Pan Mirosław Zucholl poinformował, że cały cel szczegółowy dotyczący włączenia społecznego (tj. działania 5.11, 5.12 i 5.13) jest objęty warunkiem 40%. Przypomniał, że przyjęte w poprzednim punkcie porządku obrad Kryteria wyboru projektów dla Działania 5.11. zawierają analogiczne kryterium. Propozycja Pani Ingi Kawałek nie byłaby zatem konsekwentna z punktu widzenia zachowywania spójności dla tego obszaru wsparcia w Programie.

Pani Inga Kawałek zauważyła, że wątek związany z zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami pojawia się także w kryteriach rankingujących, konkretnie w kryterium dotyczącym specyfiki grupy docelowej. Jest to w jej opinii jak najbardziej zasadne i motywujące dla realizatorów wsparcia w kontekście wywiązywania się z omawianego warunku. Jednocześnie jednak, pułap 40%, który jest założony na poziomie kryteriów obligatoryjnych, jest znaczącym wyzwaniem, biorąc pod uwagę fakt, że realnie osiągniany poziom oscyluje wokół wspomnianych wcześniej 15%. Zaaapelowała do Komitetu o przychylność dla propozycji obniżenia przyjętego w projekcie poziomu 40%, podkreślając, że nie wynika to z chęci stworzenia łatwiejszych warunków dla Ośrodków Wsparcia

Ekonomii Społecznej, ale z realnej oceny sytuacji. W jej opinii możliwość realizacji wsparcia w tym obszarze uwarunkowana jest bowiem koniecznością zaangażowania szerokiego udziału osób, które nie zmagają się z niepełnosprawnością.

Pan Mirosław Zucholl ponownie zwrócił uwagę na fakt, że obniżanie wspomnianego pułapu już na samym początku realizacji FEP 2021-2027 grozi brakiem realizacji wskaźnika na poziomie Programu. Wyraził zrozumienie dla wniosków płynących z dotychczasowej działalności Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie pomorskim. Przypomniał jednak, że przedmiotem dyskusji jest działalność wyspecjalizowanych, działających w szerokim partnerstwie ośrodków, które chcąc zyskać perspektywę stabilnego finansowania zobowiązane są do podjęcia określonych działań. Jeżeli zatem występują problemy z obecnością pewnych grup docelowych, powinno to stanowić motywację dla ośrodków, które zobowiązane są czynić wysiłki aby osoby z tych grup pojawiły się w projektach. Podkreślił, że Europejski Fundusz Społeczny Plus jest szczególnie dedykowany najtrudniejszym grupom we wszystkich obszarach interwencji. Trudno jest zatem przyjąć Instytucji Zarządzającej argument o konieczności obniżania progu wejścia do projektów z uwagi na problematyczność danej grupy. Specyfika wsparcia realizowanego w ramach EFS+ nie pozwala zbudować uzasadnienia dla takich propozycji, w szczególności na obecnym etapie wdrażania Programu. Możliwe, że w toku realizacji Programu, na przykład w trakcie przeglądu śródkresowego, zasadne będzie wprowadzenie pewnych korekt Programu lub zmian na poziomie poszczególnych projektów. Instytucja Zarządzająca jest zawsze otwarta na dyskusje i podejmowanie z partnerami działań zaradczych. Nie jest jednak wskazane obniżanie założonych wartości już na samym początku okresu programowania. W związku z tym, Instytucja Zarządzająca nie może rekomendować rozwiązania zaproponowanego przez Panią Inę Kawalek i zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem propozycji przesłanej Komitetowi przed posiedzeniem.

Pani Dorota Korczyńska zwróciła uwagę na kilka wątków w kontekście dyskusji, która się wywiązała. Po pierwsze zasugerowała aby nie kierować się zapisami obecnymi w innych programach. Podkreśliła, że w każdym regionie sytuacja wygląda nieco inaczej, w związku z czym należy przede wszystkim mieć na uwadze własne uwarunkowania. W odniesieniu do propozycji obniżenia wartości z 40% przyjętej w projekcie kryteriów, poparła argumenty wysunięte przez Pana Mirosława Zucholla, dotyczące konieczności zrealizowania założeń Programu oraz zachęcania do ambitnego podejścia polegającego na wspieraniu i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami. Przypomniała w tym kontekście, że pozostałe grupy mogą otrzymywać wsparcie w ramach innych działań, a Działanie 5.13 wydaje się być w naturalny sposób skierowane właśnie do grona osób wykluczonych, zagrożonych wykluczeniem a więc także dla osób z niepełnosprawnościami. W związku z tym pułap 40% choć niewątpliwie ambitny, wydaje się być realistycznym i możliwym do osiągnięcia. Zgodziła się także z przedstawionym przez Pana Mirosława Zucholla podejściem, aby ewentualne korekty Programu były wprowadzane w toku jego realizacji, na podstawie dyskusji opartych także o dane statystyczne. Na tę chwilę, opierając się o analizy

wykorzystywane do konstruowania treści Programu, zgodnie z którymi poziom 40% jest adekwatny, Komisja Europejska rekomenduje jego utrzymanie.

Pani Małgorzata Pluto-Prądyńska (Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”) przychyliła się do propozycji Pani Ingi Kawalek, zwracając uwagę na możliwe trudności w osiągnięciu pułapu zatrudnienia 40% osób z niepełnosprawnościami. Następnie zapytała, czy w przypadku kryterium pod nazwą „Partnerstwo” punktowane jest wyłącznie formalnie zawiązane partnerstwo, a także czy w przypadku braku takiego partnerstwa ale przy założeniu współpracy z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) lub pracodawcami lub ich organizacjami projekt ma szansę otrzymać punkty w ramach tego kryterium.

W odpowiedzi Pan Mirosław Zucholl poinformował, że aby projekt otrzymał punkty w ramach omawianego kryterium, muszą być jednocześnie spełnione oba warunki tj. projekt musi być realizowany w partnerstwie oraz musi zakładać współpracę z IOB lub pracodawcami lub ich organizacjami.

W dalszej kolejności Pani Małgorzata Pluto-Prądyńska poprosiła o szczegółowe wyjaśnienie zasad punktowania projektu w ramach kryterium pod nazwą „Współpraca międzyregionalna i transnarodowa”.

Pan Mirosław Zucholl wyjaśnił, że projekty zakładające sformalizowaną współpracę transnarodową mogą być realizowane wyłącznie w ramach krajowego Programu FERS. Na poziomie regionalnym możliwe będzie natomiast wspieranie synergii i komplementarności z programem FERS, co może być realizowane na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na aplikowaniu o środki finansowe FERS w charakterze beneficjenta tego Programu. Drugi sposób polega natomiast na rozszerzaniu standardowych projektów realizowanych w ramach FEP 2021-2027 o komponent współpracy transnarodowej, co ma na celu podniesienie ich jakości wykorzystując współpracę z partnerem transnarodowym. Z kolei w przypadku braku sformalizowanej współpracy transnarodowej komponent związany z aplikowaniem do Programu FERS nie występuje. Pan Mirosław Zucholl zwrócił także uwagę na konieczność wykazania na etapie składania wniosku, że zakładana współpraca transnarodowa bezpośrednio przyczyni się do osiągnięcia rezultatów projektu wyrażonych poprzez wskaźniki monitorowania.

Pani Małgorzata Pluto-Prądyńska zapytała o to w jaki sposób weryfikowane jest na etapie oceny spełnienie kryterium, polegające na zadeklarowaniu przez wnioskodawcę podjęcia określonych działań w przyszłości – tak jak ma to miejsce w przypadku kryterium dotyczącego współpracy międzyregionalnej i transnarodowej.

Pan Mirosław Zucholl potwierdził, że na etapie oceny weryfikowana jest deklaracja wnioskodawcy. W przypadku omawianego kryterium, ocenie podlega deklaracja dotycząca planowanej współpracy międzyregionalnej lub transnarodowej oraz wykazanie, że dzięki takiej współpracy osiągnięty zostanie określony rezultat wyrażony wskaźnikiem monitorowania. Niespełnienie takiej deklaracji na etapie realizacji projektu wiąże się

z określonymi konsekwencjami. Przypomniął także, że omawiane kryterium ma charakter fakultatywny, w związku z czym jego spełnianie nie jest obowiązkowe.

Zastępca Przewodniczącego zapytał o dalsze głosy w dyskusji lub sformułowanie wniosków.

Pani Inga Kawalek sformułowała następujący wniosek: obniżenie wartości wskaźnika dotyczącego zatrudniania w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej osób z niepełnosprawnościami z 40% do 15%.

Przystąpiono do głosowania nad zgłoszonym wnioskiem. Wniosek otrzymał 5 głosów „za”, 16 głosów „przeciw”, 9 głosów „wstrzymujących się”, w związku z czym nie został przyjęty.

Wobec powyższego Zastępca Przewodniczącego przeszedł do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.13. „Rozwój ekonomii społecznej” (w zakresie projektów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, w brzmieniu zaprezentowanym przez Pana Mirosława Zucholla. Stosunkiem głosów: 26 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 4 głosy „wstrzymujące się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 29** do protokołu.

Ad. 21

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do ostatniego punktu obrad – wolnych wniosków.

Pani Inga Kawalek zwróciła się z prośbą o uwzględnienie w przyszłych pracach Komitetu dyskusji na temat Pomorskiego Funduszu Obywatelskiego (PFO), który ma dotyczyć środków przeznaczonych na tzw. capacity building (budowanie potencjału). Zwróciła uwagę na potrzebę przeprowadzenia szerokiej dyskusji na ten temat, także z udziałem partnerów społecznych z całego województwa. Zgodnie z jej wiedzą, w innych regionach toczą się aktualnie tego rodzaju rozmowy i wypracowywane są potencjalne rozwiązania i instrumenty wspierające rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Przypomniała, że zgodnie z zapowiedziami sprzed kilku miesięcy, w bieżącym roku miała być przeprowadzona debata na temat kształtu Pomorskiego Funduszu Obywatelskiego. Poprosiła w związku z tym o udzielenie informacji na temat stanu zaawansowania prac nad PFO.

Pani Patrycja Szczygieł poinformowała, że prace nad koncepcją Pomorskiego Funduszu Obywatelskiego nadal trwają, a przedstawiciele organizacji reprezentujących społeczeństwo obywatelskie zostaną w ten proces włączeni. Wydłużenie prac związane jest z koniecznością dostosowania pierwotnych założeń Funduszu – które zostały opracowane jeszcze przed pandemią – do logiki przyjętej w Programie FEP 2021-2027. Aktualnie nie jest jeszcze gotowa robocza koncepcja, która mogłaby być dyskutowana w gronie partnerów. Dodała, że przeprowadzenie prac nad kształtem PFO w trybie warsztatowym planowane jest na jesień br. Przypomniała ponadto, że wsparcie obszaru związanego z tzw. capacity building będzie się opierać na dwóch elementach. Pierwszym

z nich jest właśnie Pomorski Fundusz Obywatelski, który ma przyjąć formułę projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym. Drugi natomiast dotyczyć ma wspierania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych w ramach Programu poprzez zastosowanie tradycyjnego wsparcia w formie konkurencyjnej. Pani Patrycja Szczygieł poinformowała także, że tegoroczny harmonogram nie przewiduje naborów w przedmiotowym obszarze i zapewniła, że wszelkie dyskusje na temat kształtu Pomorskiego Funduszu Obywatelskiego będą się odbywać przy szerokim udziale partnerów.

Pan Marcin Fuchs podziękował za głosy w dyskusji dotyczące wsparcia w obszarze edukacji przedszkolnej. Poinformował, że w najbliższych tygodniach planowane jest zorganizowanie dyskusji dotyczącej możliwości rozszerzenia wsparcia zgodnie z możliwościami jakie daje Program. Dyskusja na ten temat mogłaby dodatkowo objąć tematy związane z Kartą Praw Podstawowych, Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz zasadami równościowymi, ponieważ wspomniane kwestie także mają wpływ na ocenę projektów w konkursach, które będą w najbliższym czasie ogłaszane.

W związku z brakiem dalszych wniosków Zastępca Przewodniczącego podziękował zebranym za udział i zakończył II Posiedzenie Komitetu Monitorującego.

ZATWIERDZAM

Przewodniczący Komitetu Monitorującego FEP 2021-2027

Mieczysław Struk

Załączniki:

1. Lista obecności;
2. Porządek obrad II posiedzenia Komitetu Monitorującego FEP 2021-2027;
3. Prezentacja wyników badania potrzeb partnerów w zakresie wsparcia szkoleniowego oraz finansowania ekspertyz;

4. Prezentacja nt. zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
5. Uchwała w sprawie zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
6. Prezentacja nt. projektu Strategii komunikacji dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
7. Uchwała w sprawie wyrażenia opinii na temat projektu Strategii komunikacji dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
8. Prezentacja nt. Metodyki i Kryteriów wyboru projektów w zakresie instrumentów finansowych w ramach FEP 2021-2027;
9. Uchwała w sprawie zatwierdzenia „Metodyki wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (dla projektów realizowanych w formie instrumentów finansowych)”;
10. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla projektów realizowanych w formie instrumentów finansowych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
11. Prezentacja na temat Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.10. Infrastruktura kultury w ramach FEP 2021-2027;
12. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.10. „Infrastruktura kultury” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
13. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 8.1. „Pomoc techniczna EFS+” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
14. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 9.1. „Pomoc techniczna EFRR”;
15. Prezentacja nt. zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
16. Uchwała w sprawie zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
17. Prezentacja na temat Regionalnej polityki edukacyjnej z wykorzystaniem FEP 2021-2027;
18. Prezentacja nt. Metodyki wyboru projektów w ramach FEP 2021-2027 dla projektów zintegrowanych;
19. Uchwała w sprawie zatwierdzenia „Metodyki wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 dla projektów zintegrowanych”;
20. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji zawodowej zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 6.2.

„Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;

21. Prezentacja nt. Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.2. „Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej” (w zakresie projektów dotyczących rozwoju infrastruktury szkolnictwa zawodowego zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
22. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 6.2. „Infrastruktura edukacji włączającej i zawodowej” (w zakresie projektów dotyczących rozwoju infrastruktury szkolnictwa zawodowego zintegrowanych z projektami finansowanymi w Działaniu 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa”) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
23. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji ogólnej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
24. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie wsparcia uczniów w rozwoju ich uzdolnień) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
25. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (w zakresie projektów dotyczących edukacji włączającej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
26. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.8. „Edukacja ogólna i zawodowa” (dotyczących realizacji przez SWP przedsięwzięć strategicznych wskazanych w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie edukacji i kapitału społecznego) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
27. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.7. „Edukacja przedszkolna” (w zakresie projektów dotyczących edukacji przedszkolnej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
28. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.11. „Aktywne włączenie społeczne” (w zakresie projektów dotyczących aktywnej integracji) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
29. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.13. „Rozwój ekonomii społecznej” (w zakresie projektów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.